

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060101

DOM
2014-03-03
Stockholm

Mål nr
F 9203-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-09-20 i mål nr F 1441-13, se bilaga A

KLAGANDE

H W

MOTPART

Siggadalens Samfällighetsförening
Ombud: U J

SAKEN

Avvisad talan avseende återbetalning av avgift enligt 48 a § anläggningslagen

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens avgörande och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

H W har yrkat att mark- och miljödomstolens avgörande ska upphävas och att kronofogdemyndighetens utslag ska fastställas.

Siggadalens Samfällighetsförening har uttryckt uppfattningen att, om Mark- och miljööverdomstolen skulle finna att mark- och miljödomstolen borde ha prövat målet i sak, målet bör återförvisas till mark- och miljödomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har konstaterat att målet där avsåg sådan tvist som avses i 48 a § anläggningslagen (1973:1149), där talan vid tvist ska väckas hos mark- och miljödomstolen, samt att målet inletts genom en ansökan om betalningsföreläggande och efter ansökan om återvinning överlämnats till mark- och miljödomstolen. Mark- och miljödomstolen undanröjde kronofogdemyndighetens utslag om återbetalning av anläggningsavgiften och avvisade **H Ws** talan på den grunden att hon inte anhängiggjort talan hos mark- och miljödomstolen på föreskrivet sätt.

Mark- och miljööverdomstolen har nu att pröva frågan om avvisande av talan.

Av 5 § lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning följer att tvister angående förpliktelser som ska prövas av tingsrätt får prövas enligt lagen, och om förpliktelse ska tas upp av annan myndighet än tingsrätt, kan saken prövas enligt lagen endast om det finns bestämmelser som medger sådan prövning. I motiven till bestämmelsen uttalas att tingsrätter i särskild sammansättning, såsom fastighetsdomstol eller vattendomstol, i detta sammanhang får anses innefatta i begreppet tingsrätt och att det inte krävs några särskilda föreskrifter för att deras mål ska få prövas enligt lagen om förutsättningar i övrigt föreligger (prop. 1989/90:85 s. 104).

Enligt motiven till 1 kap. 1 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ska mark- och miljödomstolarna liksom tidigare fastighetsdomstolarna och

miljödomstolarna vara en del av den befintliga tingsrättsorganisationen (prop 2009/10:215 s. 190).

Av 60 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning följer att i mål som överlämnats till tingsrätt ska talan anses väckt när ansökan kom in till kronofogdemyndigheten och att de av sökanden ingivna handlingarna ska anses som stämningsansökan. Stämning i målet ska anses utfärdad när rätten förordnar om målets handläggning.

Mark- och miljööverdomstolen finner med stöd av redovisade lagbestämmelser och motivuttalanden att talan i målet väckts på föreskrivet sätt för prövning av mark- miljödomstol. Mark- och miljödomstolens avgörande ska därmed undanröjas. Frågan om återbetalning bör prövas som första instans av mark- och miljödomstolen och målet ska därmed återförvisas dit för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2014-03-31

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Henrik Runeson och Peder Munck samt hovrättsassessorn Anita Seveborg, referent.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-09-20
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr F 1441-13

KÄRANDE
H W

SVARANDE
Siggadalens Samfällighetsförening,

Ombud: S F

SAKEN
Fodran avseende återbetalning av avgift enligt 48 a § anläggningslagen
(1973:1149), återförvisat mål (F 1831-12)

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen undanröjer Kronofogdemyndighetens,
Uddevallakontoret, utslag 14-2575-12 av den 11 januari 2011 i mål 14-217751-11
och avvisar H Ws talan.

Mark- och miljödomstolen förpliktigar H W att ersätta Siggadalens
Samfällighetsförening med 18 750 kr inklusive moms för rättegångskostnader
avseende ombudsarvode. På beloppet ska ränta enligt lag utgå från dagen för denna
dom.

Dok.Id 241233

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsbor	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00
		E-post: mmd.vanersborg@dom.se		

BAKGRUND

Lantmäteriet bildade genom beslut den 3 november 1992, Dnr N1K 128892, vid anläggningsförrättning berörande Siggadalsvägen m.fl. vägar i Kungsbacka kommun, gemensamhetsanläggningen X bestående av tre vägsektioner. I förrättningsbeslutet har fastställts andelstal för de fastigheter som berörs av respektive vägsektion. Andelstalen avser kostnaderna för såväl utförande och drift. Andelstalen har bestämts med hänsynstagande till bl.a. om fastighet användes som fritids- eller permanentbostad. Permanentbostäder har - såvitt framgår av handlingarna- åsatts ett högre andelstal än fritidsfastigheter. Fastigheten Y - som 1992 utgjorde fritidsfastighet - åsattes andelstalet 20 i sektion 1 och andelstalet 146 i sektion 2.

H W är sedan år 1999 ägare till Y och är permanent bosatt på fastigheten (såvitt framkommit ända sedan förvärvet). År 2000 tillställdes hon från Siggadalens Samfällighetsförening ett inbetalningskort som avsåg ”att komplettera avgiften för iordningställande av väg (1994)” på den grunden att ”ägandeförhållandet för fastigheten X har förändrats från sommarbostad till permanentbostad” varför ”andelstalen fördubblats 1999”. Inbetalningskortet var på beloppet 4 375 kr. H W betalade enligt inbetalningskortet i slutet av augusti 2000.

H W ansökte i december 2011 om betalningsföreläggande mot Siggadalens Samfällighetsförening med yrkande om att återfå det år 2000 inbetalade beloppet om 4 375 kr. Då föreningen inte bestred H Ws ansökan förpliktade Kronofogdemyndigheten i utslag den 11 januari 2012 (utslagsnummer 14-2575-12, målnummer 14-217751-11) Siggadalens Samfällighetsförening att till H W betala 4 375 kr jämte ränta härå enligt 6 § räntelagen från den 1 januari 2001 tills betalning sker samt ersättning för processkostnader med 640 kr.

Sedan Siggadalens Samfällighetsförening ansökt om återvinning överlämnades målet till Varbergs tingsrätt för handläggning. Varbergs tingsrätt förordnade i beslut den 28 mars 2012 att vidare åtgärd för verkställighet av Kronofogdemyndighetens

ovan angivna utslag inte fick äga rum. Varbergs tingsrätt har därefter i beslut den 8 maj 2012 överlämnat målet till mark- och miljödomstolen under återopande av att parterna samstämmt förklarat att tvisten i målet rör en tillämpning av 48 a § anläggningslagen (1973:1149) och att mark- och miljödomstolen utgör exklusivt forum för tvist enligt denna bestämmelse.

Mark- och miljödomstolen undanröjde kronofogdens utslag och avslog H Ws talan i dom 2012-07-10 mål F 1831-12. Domen överklagades till Mark- och miljööverdomstolen som 2013-04-17 mål F 7140-12 undanröjde mark- och miljödomstolens dom och återförvisade målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning. Mark- och miljööverdomstolen konstaterade att fordran inte var preskriberad och att i fråga om prövningen av om förutsättningarna i övrigt föreligger att bifalla H Ws talan finner Mark- och miljööverdomstolen, med hänsyn till instansordningen, att mark- och miljödomstolen som första instans bör göra den prövningen.

Mark- och miljödomstolen har därefter fortsatt handläggningen av frågan om förutsättningarna att bifalla H Ws talan i enlighet med Mark- och miljööverdomstolens återförvisning. Parterna har medgett att målet avgörs utan huvudförhandling samt beretts tillfälle att slutföra sin respektive talan.

YRKANDEN M.M.

H W har vidhållit sitt yrkande att kronofogdemyndighetens utslag ska gälla, kapitalbelopp 4 375 kr med ränta enligt 6 § räntelagen tills betalning sker. Tidigare yrkad ränta om 5 633 kr gällde t.o.m. 31 juli 2013. Hon yrkar vidare 1 840 kr i ersättning för processkostnad (640 kr + 600 kr + 600 kr). Hon har till stöd för sin talan, utöver vad som angetts tidigare, anfört i huvudsak följande. Siggadalens Samfallighetsförening har i augusti 2000 felaktigt fakturerat henne för iordningsställande av väg. Betalning skulle rätteligen ha erlagts i enlighet med fastighetens andelstal, men föreningen har krävt och fått betalt för, ett överskjutande belopp om 4 375 kr. Föreningen har varken haft stöd i lag eller stadgar för att ta ut

den överskjutande avgiften, varför föreningen ska återbetala hela beloppet. Vägen har en längre livslängd än 10 år. Avgiften har vid flera tillfällen återkrävts.

Föreningen har inte kunnat styrka eller påvisa onormalt slitage enligt 48 a § anläggningslagen (AL). Hon har bl.a. åberopat ett informationsblad där det framgår att 48 a § AL är tillämplig när en fastighet tillfälligt ändrar användningen på ett sådant sätt att det ger upphov till ett onormalt stort slitage eller skador på vägen.

Siggadalens Samfällighetsförening (samfällighetsföreningen) har anfört bl.a. följande. Grunden i överenskommelsen är stadgande i 48 a § AL. År 1994 när Siggadalens samfällighet iordningsställde vägen var fastigheten Y fritidsbostad och den nyttjades enbart sommartid. I samband med att fastigheten bytte ägare till H W år 1999 ändrades också användningssättet av fastigheten och den nyttjades istället året runt.

Beräknat utifrån en vägs livslängd på 10 år och H Ws ändrade användningssätt var parterna överens om en skälig ersättning på 4 375 kr vilken H W också betalade 31 augusti 2000. Genom att H W erlagt ersättning är det uppenbart att parterna har kommit överens om att skälig ersättning skulle utgå.

Det kan inte nog framhållas att det snart har gått 12 år sedan H W betalat överenskommen ersättning och det framstår som märkligt att H W nu nästan 12 år senare kräver återbetalning.

För det fall H W påstår att avgiften är att betrakta som en uttaxering så ska detta beslut överklagas inom fyra veckor från det beslutet fattades. Även mot denna bakgrund framstår det enligt föreningen som anmärkningsvärt att H W nu 12 år efter att hon erlagt nu omtvistat belopp kräver föreningen på återbetalning.

Föreningen har yrkat ersättning för rättegångskostnader med 18 750 kr inklusive moms avseende ombudsarvode.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen fortsätter nu handläggningen enligt Mark- och miljööverdomstolens återförvisning och prövar om förutsättningar finns att bifalla H Ws talan.

Det är klarlagt i målet att båda parter har förklarat att tvisten gäller tillämpningen av 48 a § AL. Av paragrafen framgår att om en fastighet som deltar i en gemensamhetsanläggning som avser väg tillfälligt använder anläggningen i väsentligt större omfattning än som får anses svara mot fastighetens andelstal för driftkostnaderna, är fastighetens ägare skyldig att till samfälligheten utge skälig ersättning för de kostnader som uppkommer till följd av den ändrade användningen. Vid tvist ska talan väckas hos mark- och miljödomstolen.

Ersättning för sådana merkostnader som 48 a § AL avser är en fråga mellan samfälligheten och fastighetsägaren. Av utredningen i målet framgår att H W till Siggedalens samfällighetsförening betalade den begärda summan om 4 375 kr i augusti 2000. Det går inte tolka detta på annat sätt än att både H W och samfällighetsföreningen vid denna tidpunkt var överens om beloppets storlek. Det är först vid tvist avseende om det föreligger betalningsskyldighet eller om beloppets storlek som talan ska väckas hos mark- och miljödomstolen. Talan väcks genom att någon av parterna ansöker om stämning. Målet har från början anhängiggjorts hos kronofogdemyndigheten som en ansökan om betalningsföreläggande. Efter samfällighetsföreningens ansökan om återvinning kom parterna överens om att målet rör 48 a § AL, varvid Varbergs tingsrätt överlämnade målet till mark- och miljödomstolen för vidare handläggning.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Nu aktuellt mål har startat som en ansökan om betalningsföreläggande hos kronofogdemyndigheten. I Varbergs tingsrätt har parterna angett att målet gäller 48 a § AL. Mål enligt 48 a § AL inleds som nämnts efter att talan väckts hos mark- och miljödomstol. Det är inte möjligt att anhängiggöra målet hos mark- och

miljödomstolen via en ansökan om betalningsföreläggande hos kronofogdemyndigheten. H Ws talan ska därför avvisas.

Rättegångskostnader

H W har inlett målet vid kronofogdemyndigheten som därefter överlämnat målet till allmän domstol som sin tur, efter viss handläggning, lämnat målet vidare till mark- och miljödomstol. Mark- och miljödomstolen har nu avvisat H Ws talan som därmed som tappande part ska ersätta motpartens rättegångskostnader med yrkat belopp 18 750 kr inklusive moms.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 11 oktober 2013.

Peter Ardö

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Peter Ardö, ordförande, och tekniska rådet Sören Karlsson.